

УДК 332

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Сербряк К.І.

PROBLEMS OF INFORMATION REGIONAL COOPERATION PROVISION

Serebryac K.I.

У статті визначено сучасні проблеми інформаційного забезпечення регіонального співробітництва. Розглянуто сутність поняття інформаційне забезпечення та його роль і значення. Визначено функції інформаційного забезпечення регіонального співробітництва.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, регіональне співробітництво, проблеми.

Поставника проблеми. Важливою та невід'ємною складовою частиною регіональної співпраці є її інформаційна підтримка. Інформаційна підтримка регіональної взаємодії належить до західноєвропейських традицій. У країнах із давньою історією регулювання міжкордонних процесів з розвиненим законодавством, усі рішення в галузі такої співпраці отримують належний інформаційний супровід, тобто мають відповідне до потреби інформаційне забезпечення. Без такого забезпечення регіональне співробітництво може бути справою ризикованою і призводити до неочікуваних і негативних результатів. Інформаційний чинник діяльності суб'єктів і учасників регіонального співробітництва та відповідних органів влади, підтримки з боку громадськості й ефективного використання бізнесово-освітніх ресурсів стає нагальною потребою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інформаційної підтримки цих процесів до сьогодні окреслювалися безсистемно й винятково в загальному вигляді. Окремі аспекти інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва розглядали І. Бабець, П. Беленький, В. Гарагонич, Є. Матвеев, Н. Мікула, А. Мокій, С. Товканець, Г. Товканець. Варто звернути на ґрунтовне дослідження львівських науковців П. Беленького, Н. Мікули та Є. Матвеева, у якому на засадах ринкової взаємодії розглядаються економічні аспекти інформаційного забезпечення. В інших працях інформаційна підтримка співробітництва розглядається фрагментарно, як правило, лише в загальному вигляді [1-4].

Відсутність наукових основ організації інформаційного забезпечення регіонального співробітництва спричинила безсистемне вирішення цих питань на практиці, що обумовлює фрагментарність і несвоєчасність інформаційного забезпечення й розвитку регіональної співпраці в цілому

Метою статті є визначення проблем регіонального співробітництва.

Результати досліджень. У радянській і пострадянській науці та практиці поняття "інформаційне забезпечення" активно використовувалось у рамках реалізації концепції автоматизованих систем управління та у зв'язку з комп'ютерною обробкою інформації. Виділення його серед інших видів забезпечення, дозволяло акцентувати увагу на особливостях забезпечення даними соціально-економічних процесів, які підлягали комп'ютеризації.

У західній науці це поняття спеціально не виділялося. Найближчим до нього є термін "інформаційна підтримка" (information support), який, не є самостійним, а виступає більше пересічним елементом технологій управління.

Сьогодні зміст поняття "інформаційне забезпечення" істотно змінився. Його тлумачать набагато ширше і нерозривно пов'язують з ефективністю управління: недостовірні дані або їх недостатність можуть породжувати проблеми з прийняттям рішень, що позначається на якості управління в цілому. Позитивним є зростання розуміння важливості інформаційного забезпечення для управління.

Проте чіткого й однозначного розуміння змісту інформаційного забезпечення до сьогодні не вироблено. Чимало авторів, зазначаючи в заголовку своїх матеріалів "інформаційне забезпечення", в самому тексті підмінюють його такими поняттями, як "інформація", "методи опрацювання інформації", "засоби масової інформації", "преса" тощо. Як правило, під інформаційним забезпеченням розуміють сукупність організаційно-технічних заходів або дій, спрямованих на вироблення

відомостей, достатніх або необхідних для прийняття управлінських рішень, звужуючи його лише до одного аспекту – організаційного. Саме це найбільша проблема інформаційного забезпечення.

В нових умовах головним, але, зрозуміло, не єдиним, суб'єктом інформаційного забезпечення регіонального співробітництва стають державні органи різного рівня, які створюють єдиний інформаційний простір за допомогою традиційних і новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, а некомерційні об'єднання та інші недержавні суб'єкти лише ситуативне приєднуються до реалізації регіональних (транскордонних) проектів і програм. При цьому, на думку політологів, регіональні зв'язки взаємозалежні із зовнішньою політикою держави, а тому "інформаційний супровід" ділових контактів делегацій, особливо на рівні губернаторів і глав адміністрацій, має стати правилом [5].

Європейський досвід свідчить, що інформаційне забезпечення зв'язків регіонів здійснюється за двома напрямками: у регіони надається інформація про іноземну державу, зацікавленість з її боку в контактах з тих або інших питань; одночасно, МЗС одержує інформацію від регіонів і направляє її за кордон. При цьому використовуються всі доступні засоби інформаційного обміну, зокрема й сучасні телекомунікаційні технології. МЗС регулярно проводить презентації своїх регіонів у прес-центрі і в рамках міжнародних заходів з найрізноманітнішої тематики (виставок інвестиційних проектів, товарної продукції або туристичного потенціалу, міжнародний проект туристсько-рекреаційної зони). На офіційному сайті МЗС надається інформація про потенціал міжнародного співробітництва провідних регіонів, постійно поповнюється блок довідково-інформаційних матеріалів, адресованих регіонам. Подібні напрями та засоби інформування застосовуються не лише на рівні регіонів, але і прикордонного співробітництва.

На рівні регіонального співробітництва активно застосовуються новітні інформаційно-комунікаційні технології, передбачено, зокрема використання системи порталів, створення національних порталів з вільним доступом до них, національних інформаційних центрів. Для отримання необхідної інформації застосовуються Інтернет-портал та Інформаційний портал регіонального прикордонного співробітництва. Останній є інтерактивною моделлю залучення громадськості до розробки проектів і програм прикордонного співробітництва й реалізації їх в умовах прикордонного регіону; створює можливості для обміну інформацією між структурами прикордонного співробітництва, органами регіональної влади й місцевого самоврядування, освітніми установами, населенням прикордонних територій і громадськими організаціями; інформування всіх учасників про основні тенденції

розвитку регіонального прикордонного співробітництва України, країн СНД і ЄС.

Оскільки інформаційна підтримка має важливе значення в системі прикордонного співробітництва, налагоджувати обмін інформацією з учасниками євро регіонів; створювати WEB-сторінки, організовувати публікації з метою висвітлення питань розвитку транскордонного співробітництва і євро регіонів; проводити семінари, круглі столи, конференції з питань транскордонного співробітництва та розвитку євро регіонів, стали, перш за все, державні владні установи. Вони активно застосовують традиційні і новітні інформаційні технології, інформуючи, не обмежуються загальними відомостями про євро регіони, повідомляють про конкретні економічні, інвестиційні й торговельні пропозиції. На порталах і сайтах транскордонних структур, державних, регіональних і місцевих органів влади розміщуються посилання на сайти провідних організацій та установ регіону, здійснюється адреса розсилка інформаційних матеріалів [6].

Досліджуючи властивості інформаційного забезпечення державного управління, Г. Атаманчук виділяє три проблеми, пов'язані з ним.

1. Відомість слід відбирати з огляду на їх актуальність, необхідність і корисність для державно-управлінських явищ, відносин і процесів, тобто потрібна передусім управлінська інформація.

2. Науковий супровід управлінських даних. До інформації не можна підходити інтуїтивно, емоційно, імпульсивно. Розуміння, аналіз й осмислення даних вимагають серйозних наукових знань і досвіду.

3. Управління неможливе без зворотних зв'язків [7].

Якщо не знати, як практично реалізується нормативна інформація (ухвали, директиви тощо), то управлінський цикл діяльності будь-якого державного та муніципального органу розривається, втрачає властивості кругообігу і потенціал впливу на об'єкт управління.

Ці три проблеми виступають окремими аспектами єдиної більш загальної проблеми – проблеми цільового характеру інформаційного забезпечення управлінських рішень. З системного погляду, під управлінням розуміють "процес взаємодії домінуючої підсистеми з іншими елементами системи для досягнення визначеної загальної цілі" [5]. Таке трактування акцентує увагу на двох моментах. По-перше, основа управління – конкретна мета. По-друге, вона досягається за рахунок взаємодії домінуючої підсистеми з іншими елементами системи. У процесі такої взаємодії визначальна роль відводиться обміну інформацією.

Отже, загалом, під інформаційним забезпеченням слід розуміти цілеспрямований процес вироблення інформації, необхідної для ефективного управління системою.

Вагомий відбиток на сутність інформаційного забезпечення накладає те, що воно стосується управління діяльністю соціально-економічної системи. По-перше, вироблення інформації представляє собою цілісний технологічний ланцюжок: збір, накопичення, зберігання, створення нових даних у процесі опрацювання існуючих, їх поширення. По-друге, у системах відбувається одночасно безліч процесів. Крім основного, пов'язаного з виконанням системою своєї основної функції (функціонування), заради якої, власне, і створювалася система, обов'язково мають місце інші як загальносистемні, так і автономні процеси. Прикладом загальносистемних процесів може виступати виконання функцій життєзабезпечення і самозбереження, під якими розуміють дії, пов'язані з взаємодією із середовищем, що створюють умови комфортного існування, розвитку системи і захисту її від загрози знищення. Автономні процеси ініціюються окремими компонентами системи і мають на меті досягнення не загальних, а цілком конкретних, часто протилежних цілей. Оскільки кожен процес потребує управління заради досягнення своїх цілей, то він ініціює відповідні процеси інформаційного забезпечення. Як наслідок, у системі одночасно формуються інформаційні потоки, які можуть протистояти, або доповнювати один одного. Отже, особливістю інформаційного забезпечення управління в соціально-економічних системах є те, що воно повинно враховувати суміжні інформаційні потоки.

Як вважають П. Беленький, Н. Мікула і Є. Матвеев роль інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва полягає у стимулюванні розвитку інформаційної інфраструктури прикордонних та транскордонних територій. Це передбачає створення правових, економічних, технічних умов для проведення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами й учасниками транскордонного співробітництва, інформуванні бізнесових кіл та населення щодо питань транскордонного співробітництва та забезпечення зворотного зв'язку з ними [19]. Вони також визначають, що мова йде про роль інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва в економічній галузі, тобто в сфері ринкової взаємодії [там само].

"Дієвим чинником підвищення організованості ринку є впровадження відкритих систем інформаційного забезпечення учасників регіонального співробітництва, що сприятиме формуванню віртуальних організаційних структур, для яких характерні переваги як зовнішньої (ринкової), так внутрішньої (внутрішньофірмової) взаємодії і які дають можливість економити час і кошти на пошук партнерів та укладання угод" [3].

Більш доцільним видається розглядати зміст інформаційного забезпечення в ширшому контексті – передусім соціально-політичному, а вже потім економічному, екологічному, технічному і т. д.

Щодо інфраструктури, то доречним було б вказати на створення соціальних умов регіонального співробітництва, оскільки говорити про ефективну регіональну співпрацю можна лише тоді, коли суспільство в цілому, а також його відповідні структури (державні та недержавні) зрозуміють необхідність та важливість такого співробітництва. Відтак, правові, економічні, екологічні та технічні умови здійснення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами й учасниками співпраці стають своєрідними наслідками соціальних передумов.

Щодо безпосереднього процесу здійснення інформування стосовно питань регіонального співробітництва, то тут обов'язково необхідне інформування на рівні органів державної влади, які потребують адекватних відомостей як про процес регіональної співпраці, так і про реакцію інших суб'єктів на неї та поточну ситуацію.

Якщо дивитися з позицій управління, то під інформаційним забезпеченням регіонального співпраці слід розуміти цілеспрямовану діяльність зацікавлених суб'єктів, пов'язану зі збором, фіксацією, обробкою, накопиченням, зберіганням і використанням повідомлень і будь-яких інших інформаційних даних, необхідних для повноцінного й ефективного функціонування цих суб'єктів з метою реалізації функцій регіонального співробітництва. В цьому випадку інформаційне забезпечення може реалізуватись у формі державної інформаційної політики з відповідного кола проблем. Існують такі функції інформаційного забезпечення регіонального співробітництва рис. (1.): інформаційні; нормативні; організаційні; ідеологічні; група посередницьких (медіальних) функцій.

Усі функції об'єднуються сферою їх спрямування – соціально-економічне середовище, а також спільною метою – динамічною зміною системи. Стосовно безпосередньої конкретизації функцій, то більшість із них визначаються в результаті аналізу ситуації, цілей і завдань різних форм регіонального співробітництва.

Група інформаційних функцій виражає зміст інформаційної політики у сфері регіональної співпраці і забезпечує створення "інформаційної бази" – сукупності фактів, які відображають подієву картину. Їх основна мета – створення в суспільстві знань, оцінок, норм для використання в повсякденному житті, взаємодії між державою і громадянським суспільством, узгодження інтересів країни й інших суб'єктів регіонального співробітництва. До групи інформаційних функцій належить пропагандистсько-агітаційна функція, яка представляє собою поєднання діяльності з розповсюдження фундаментальних ідей, що стають основою масової свідомості, і конкретних дій, які активно формують окремі позиції аудиторії. Частиною цієї функції є культурно-освітній складник.

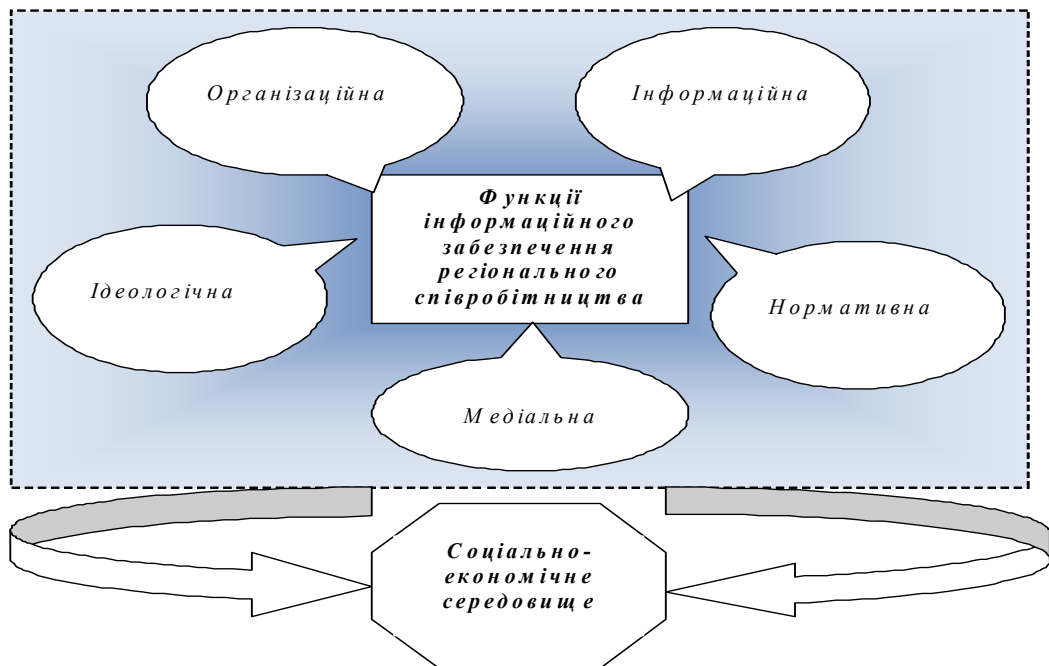

Рис. 1 - Функції інформаційного забезпечення регіонального співробітництва

Нормативна група функцій виявляється в тому, що інформаційне забезпечення державної політики регіонального співробітництва відображає відповідальність за нормативно-правовий процес соціалізації в умовах його здійснення. Комплексність цих функцій ускладнюється галузевим розмаїттям проблематики, наприклад, проблем інформаційного та міграційного законодавства, питань правотворчості та ін. [5].

Організаційні функції спрямовані на управління політикою як сукупністю матеріальних відносин і надання дієвості інформаційним функціям. Ця група включає функції впливу на об'єкти політики і за своїм значенням для соціального простору відноситься до макrorівня. Сюди належать система формування і використання інформаційних ресурсів, інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура, науково-технічний і виробничий потенціал, необхідний для формування інформаційно-телекомунікаційного простору, ринок інформаційних і телекомунікаційних засобів, інформаційних продуктів і послуг тощо.

До ідеологічної групи функцій відносяться звичаї, традиції, етикет, моральні устої – усе, що в сукупності утворює більш складні комплекси – право, мораль, ідеологію. Морально-правові компоненти функцій пов'язані з виробленням і ухваленням моральних, правових та інших норм для вирішення нагальної соціальної проблеми і є відображенням порядку впровадження політики й управління нею.

Група посередницьких (медіальних) функцій є основною. Роль інформаційного забезпечення політики регіонального співробітництва виявляється

саме в установленні зв'язків між структурами суспільства. Вона дає змогу різним соціальним групам різних суспільств спілкуватися одна з одною, налагоджувати контакти. Посередництво дозволяє мінімізувати негативні наслідки. У зв'язку з цим, особливого значення набуває політика як інструмент управління суспільством. Функція узгодження інтересів, яка входить до цієї групи, має винятково важливе значення для організації діалогу, оскільки орієнтована на публічне представлення різних поглядів, підходів до вирішення загальнодержавних завдань, висунення критичних і конструктивних пропозицій. Вона пов'язана з функцією інтеграції, призначеною для збереження культурної спадщини, національних традицій, зміцнення соціальних зв'язків і перешкоджання руйнівним наслідкам конфліктів.

Інформаційне забезпечення регіонального співробітництва повинно включати формування цілей співробітництва й декомпозицію за напрямками функціонування в залежності від сфер діяльності. Як видно з схеми, в залежності від якісних умов інформації, дієвої інформаційної інфраструктури залежить якість отриманої інформації, яка в свою чергу впливає на результат регіональної співпраці.

Інформація щодо регіонального співробітництва має бути актуальною (відображати стан співробітництва в момент прийняття рішення), важливою (істотною для цілей співробітництва) повною (достатньою для вирішення завдань співробітництва), адекватною (відповідати дійсному стану речей), своєчасною, релевантною (відповідати потребам цілей) і толерантною (бути найбільш зручною для використання задля співробітництва).

Крім того, інформаційне забезпечення регіонального співробітництва повинно будуватися на таких принципах, як: достовірність інформації; об'ємність і повнота даних (висвітлення всіх позитивних і негативних особливостей); доступність і відкритість інформаційних матеріалів; багаторівневність і багатоканальність інформаційної політики (відповідність стилю і змісту інформаційних матеріалів запитам різних соціальних груп; подача інформаційних матеріалів з використанням усього спектра каналів комунікації); врахування чинного законодавства щодо регіонального співробітництва [6, с.402].

В межах інформаційного забезпечення регіонального співробітництва інформація поділяється на дві групи: цільову та фонову. Між ними існує істотна різниця.

Цільова інформація, на відміну від фонові, є конкретною. Це відомості про конкретні регіони, умови діяльності на регіональних ринках та характеристики конкурентної боротьби, обсяг і суб'єкти співробітництва, наявність відповідної інфраструктури, платоспроможність і надійність суб'єктів співробітництва, ціна та характеристики товарів (послуг) на регіональному ринку, умови зберігання та транспортування продукції, потреба у взаємодоповнюючих товарах, їх ціни та умови гарантійного та післягарантійного обслуговування тощо. Як стверджує Є. Матвєєв у інформаційному забезпеченні регіонального співробітництва координуюча роль належить цільовим даним, які через механізм ринкової взаємодії забезпечують узгодженість господарської діяльності підприємств у межах регіонального співробітництва.

Фонова інформація є більш загальною і одночасно обов'язково «прив'язаною» до регіонального співробітництва. Вона допомагає орієнтуватись у певному середовищі, виробляти стратегію діяльності, визначати напрями, у яких варто прикладати зусилля. До фонові інформації відносяться відомості про стан і перспективи розвитку економіки території (країни, регіону) чи галузі, зокрема, про сучасний стан і ймовірні зміни в інституціональній структурі економіки, програми підтримки розвитку галузей або територій, наявність об'єктів інфраструктури тощо. Відтак, логічним є висновок, що інформаційне забезпечення повинно: 1) формувати і поширювати фонову інформацію; 2) створювати умови для ефективного обміну цільовими даними між суб'єктами регіонального співробітництва [7, с.49].

Висновки. Таким чином, відсутність відповідного інформаційного забезпечення регіонального співробітництва на практиці зводяться до двох аспектів: невизначеність (низький рівень інформаційного забезпечення); інформаційна асиметрія (нерівномірне інформаційне забезпечення). Тобто, якість цільові і фонові інформації, а також ефективність інформаційно-

аналітичного забезпечення регіональної співпраці залежить від умінь зібрати та мобілізувати інформаційні ресурси так, як потрібно мобілізувати матеріальні, фінансові та людські ресурси задля підвищення ефективності регіонального співробітництва. Щодо практичного аспекту регіонального співробітництва то проблеми полягають у тому, що на сьогодні воно здійснюється безсистемно, без наявності чіткого плану дій з розвитку, що дає підстави вести мову про вирішення цих проблем через співробітництво суб'єктів та об'єктів системи інформаційного забезпечення регіонального співробітництва із різного роду фахівцями, громадськістю, а також ЗМІ

Література

1. Беленький П. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів / П. Ю. Беленький, Н. А. Мікула: монографія / Регіональна політика: методологія, методи, практика : [кол. авт. ; за ред. академіка НАНУ М. І. Долішного]. – Львів : НАН України ; Інститут регіональних досліджень, 2001. – С. 654–697.
2. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи : [монографія] / Н. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2003. – С.11.
3. Мокій А. Л. Основні аспекти забезпечення інформаційної підсистеми інноваційної моделі транскордонного співробітництва / А. Л. Мокій, І. П. Бабець // Зовнішньоекономічний кур'єр. – 2006. – № 1–2. – С. 15–18.
4. Товканець С. А. Інформаційне забезпечення міжнародного бізнесу в рамках транскордонного співробітництва / С. А. Товканець, Г. В. Товканець // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 10 (112). – С. 284–286.
5. Будкін В. С. Прикордонне співробітництво в системі адаптації економіки України до європейського господарського простору / В. С. Будкін // Проблеми співробітництва прикордонних територій України і Польщі. – Бюл. № 3. – Варшава–Київ. – 1993. – С.169–179.
6. Стрелец И.А. Новая экономика и информационные технологии / И.А. Стрелец. – М.: Экзамен, 2009. – 254с.
7. Атаманчук Г. Информационное обеспечение государственного управления [Электронный ресурс] / Г. Атаманчук // Наша власть. – 2006. – № 2. – [Электронный ресурс]. - Режим доступа : [http://www.nashavlast.ru/archive/2006//02/index.htm\[02-10-2013](http://www.nashavlast.ru/archive/2006//02/index.htm[02-10-2013)
8. Беленький П. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів / П. Ю. Беленький, Н. А. Мікула: монографія / Регіональна політика: методологія, методи, практика: [кол. авт.; за ред. академіка НАНУ М. І. Долішного].– Львів: НАН України; Інститут регіональних досліджень, 2001.– 697 с.
9. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту / О. В. Матвієнко.– К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 60 с.
10. Попова І.А. Наукова доповідь «Модернізація інформаційної інфраструктури задля активізації міжрегіонального співробітництва» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.iepd.dn.ua/>

References

1. Belenky P.Y. External economic activities of regions /P. Y. Belenky, N.A. Mikula: monograph / Regional policy: methodology, methods, practice : [ex. author. ; under the editorship of academician of NAS M. I. Dalushnij]. – Lviv : National Academy of Sciences of Ukraine ; Institute of Regional Studies, 2001. – p. 654-697.
2. Mikula N.A. Euroregions: experience and prospects [monograph] / N.A. Mikula. – Lviv : IRD NAS of Ukraine, 2003. – p. 11.
3. Mokiy A.L. Basic aspects of providing information subsystem of an innovative model for transboundary cooperation / A.L. Mokiy, I.P. Babets // External economical courier. – 2006. – № 1-2. – P.15-18.
4. Tovkanets S.A. Information support of international business within a cross-border cooperation / S.A. Tovkanets, G.V. Tovkanets // Actual problems of economics. – 2010. – № 10 (112). – P. 284-286.
5. Budkin V.S. Cross-border cooperation in the adaptation system of Ukrainian economy to the European economic space. V.S. Budkin // Problems of cooperation between Ukraine and Poland border's territories. – № 3. – Warsaw–Kiev. – 1993. – P. 169-179.
6. Streletz I.A. New economy and information technology / I. A. Streletz – M.: Ekzamen, 2009. – 254 p.
7. Atamanchuk G. Information support of public administration [Electronic resource] / G. Atamanchuk // Our power. – 2006. – № 2. – [Electronic resource]. - Mode of access: [http://www.nashavlast.ru/archive/2006/02/index.htm\[02-10-2013](http://www.nashavlast.ru/archive/2006/02/index.htm[02-10-2013)
8. Belenky P.Y. External economic activities of regions /P. Y. Belenky, N.A. Mikula: monograph / Regional policy: methodology, methods, practice : [ex. author. ; under the editorship of academician of NAS M. I. Dalushnij]. – Lviv : National Academy of Sciences of Ukraine ; Institute of Regional Studies, 2001. – 697 p.
9. Matvienko O.V. Fundamentals of information management / O. V. Matvienko.– K.: Center of educational literature, 2004.– 60 p.
10. Popova I.A. Scientific report "Modernization of the information infrastructure to enhance the interregional cooperation" [Electronic resource]. - Mode of access: <http://www.iepd.dn.ua/>

Серебряк К.И. Проблемы информационного обеспечения регионального сотрудничества

В статье определены современные проблемы информационного обеспечения регионального сотрудничества. Рассмотрены сущность понятия информационное обеспечение и его роль и значение. Определены функции информационного обеспечения регионального сотрудничества.

Ключевые слова: информационное обеспечение, региональное сотрудничество, проблемы.

Serebryac K.I. Problems of information regional cooperation provision

In article the modern problems of information regional cooperation support are defined. The essence of the information security concept and its role and importance are considered. The functions of information regional cooperation support are defined.

Keywords: information security, regional cooperation, problems

Серебряк К.И. - к.е.н., доцент кафедри економіка підприємства Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (м. Северодонецьк) eseniya.999@mail.ru

Рецензент: **Заблодська І.В.** – д.е.н., проф..

Стаття подана 12.11.2015